

БИЛТЕН

АГЕНЦИЈА ЗА ПРЕДШКОЛСКО ОСНОВНО И СРЕДЊЕ ОБРАЗОВАЊЕ

април - јун 2020. године

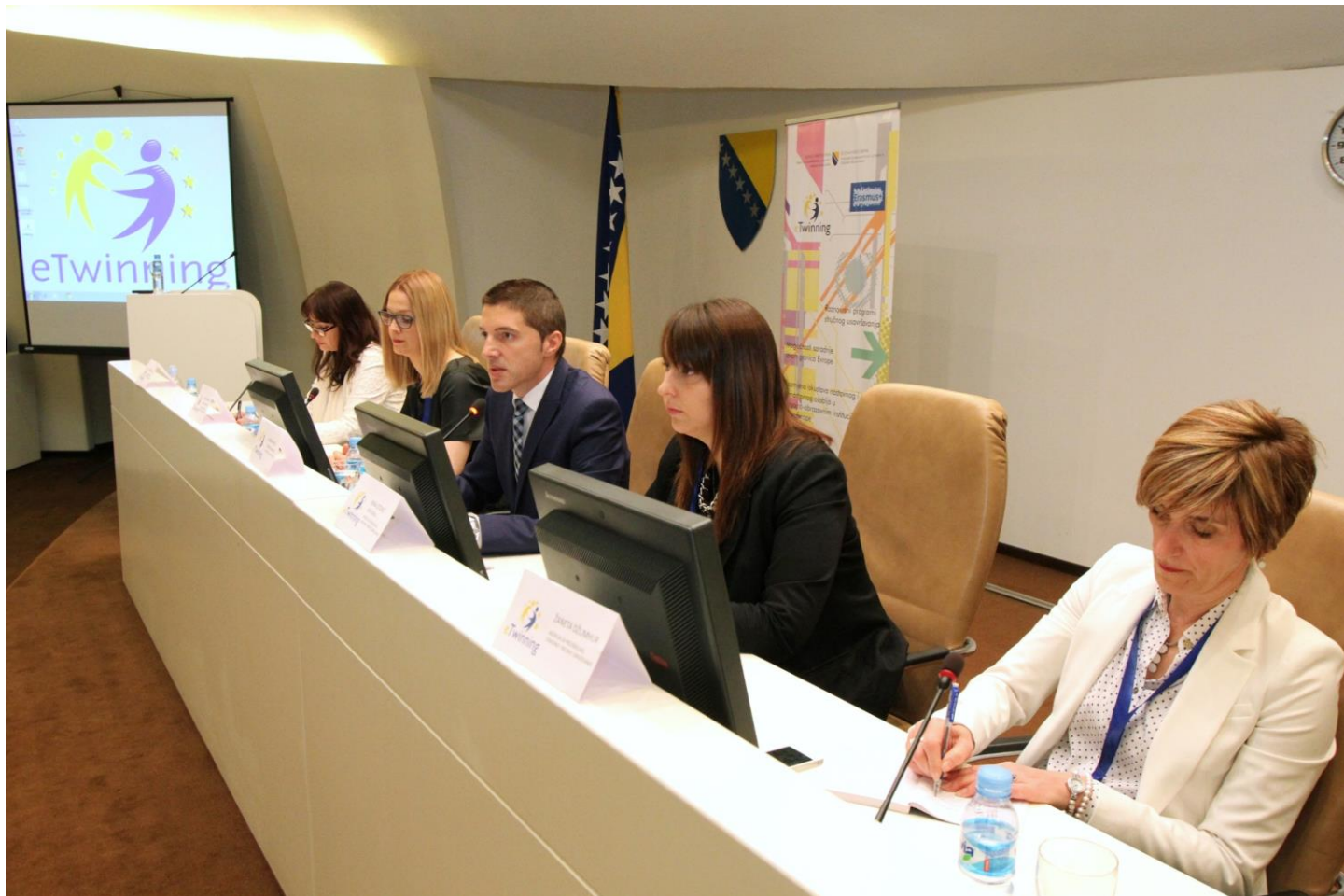
Дан еТwinninga

Драги еТwinнери Босне и Херцеговине,

обавјештавамо вас да смо и ове године заједно с преко седам стотина хиљада наставника и двије стотине хиљада школа обиљежили еТвиннинг дан, 9. мај. Учествојмо и даље у онлајн активностима до неког скорог виђења на нашим професионалним контакт-обукама и семинарима. Учимо, професионално се развијајмо, сарађујмо и јачајмо и даље уз наш и ваш еТwinning, а све то за добробит наше дјеце и ученика. Хероји седмице овај пут су наши вриједни наставници из цијеле Босне и Херцеговине. Зато се потрудимо да идеје и позитивне праксе еТwinninga ширимо и даље, да оне буду доступне и прилагођене сваком наставнику у Босни и Херцеговини.

А овако је све почело

Статистика пружа објективне показатеље, а то је да је БиХ у првој години започетих активности у еTwinningу имала: 328 наставника, 186 школа, 83 пројеката.

eTwinning

Показатељи из 2016. и 2017. године говоре да се наше активности и зацртани циљеви остварују великом брзином.

eTwinning је процес, па смо се и ми, у државном тиму, развијали и оснаживали, али што је још важније, то се десило и нашим eTwinning амбасадорима, нашим креативним и активним eTwinnersима. То је био и знак да смо у ситуацији да пратимо eTwinning активности и постигнућа на европском нивоу, а што је најважније, да сарађујемо и размјењујемо информације с представницима многих земаља региона, цијеле Европе и шире. Велико нам је признање што су идеје и позитивне праксе бх. eTwinningа препознате у цијелом „свијету eTwinningа“!

Своју препознатљивост и безбједност у раду обиљежили смо и Годишњим конференцијама у Сарајеву и Коњицу.

У годинама иза нас радо се сјећамо веома успјешних eTwinning активности. Мноштво је изузетних пројеката интегрисаних у наставне планове и програме и добијених државних и европских награда. Петнаест школа је добило ознаку „eTwinning школа“, повећан је број регистрованих наставника и васпитно-образовних установа, велики број одлазака на контакт-семинаре и обуке... и још двије врло успјешне годишње конференције.

eTwinning идеје смо ширили у континуитету, према образовним властима и невладином сектору, те на тај начин стварали још ширу и јачу мрежу подршке eTwinning активностима. eTwinners су својим дјеловањем показали да је наставнички посао уистину врло захтјеван, а истовремено најбољи посао на свијету. Зато им и овим путем желимо дати снажан аплауз за њихове улоге у различитим серијалима, престижним представама и филмовима различитих жанрова за које је eTwinning државни тим континуирано пружао подршку и учествовао у осмишљавању изузетних сценарија.

Професионални развој на еТwinning начин

Период затворених школа у вријеме пандемије изазване вирусом Covid-19 био је својеврстан изазов за школске заједнице. Наставницима је опет пошла за руком Дарвинова теорија (у природи не опстају ни најпааметнији ни најамбициознији, него они који се прилагођавају), јер су се наставници на различите начине прилагођавали овом периоду. И то прилагођавање новим условима, према свим показатељима, било је веома добро. Управо ова пауза у чекању за неки нови наставак вјероватно је многе наставнике, ученике и родитеље довела до много нових информација, вјештина и знања. Иако за еТwinning није била неубичајена пракса презентовање путем вебинара, ширење образовних тема је у овом периоду било много посјећеније и чешће у односу на претходни период, тј. период прије короне.

Наши вриједни амбасадори у периоду од марта до јуна реализовали су десет вебинара с различитим темама на којима је учествовало преко 600 учесника из БиХ и земаља региона.

Датум / ТЕМА	Амбасадор	Број учесника
23.03. Учинковити веб-алати у онлајн настави	Фатима Кличич	100
27.03. Формативно оцјењивање у онлајн настави	Азра Шоше	100
30.03. Како ангажовати и мотивисати ученике током наставе на даљину	Сандра Средојевић	46
02.04. Први кораци у еТwinning-у	Фатима Кличич	24
09.04. Развој компетенција ученика с практичним примјерима	Фатима Кличич Алма Ђедовић	60
16.04. Виртуелна табла	Нада Соколовић Лејла Хујдур	83
21.04. Edmodo, гас до даске	Нијад Салиховић	80
25.04. ZOOM туторијал	Нијад Салиховић	20
28.04. Онлајн обданиште	Адела Добрић	40
28.04. Виртуелна свеска	Нада Соколовић	20
06.05. Google Classroom-пуним плућима	Нијад Салиховић	37
07.05. Употреба табле у виртуелној учионици	Нада Соколовић	124
08.05. еТwinning алат за унапређење савремене учионице	Лејла Хујдур	60
13.05. Виртуелна табла 2	Нада Соколовић	8

14.05. Веб алати за сарадњу – за креативне наставнике/це и васпитаче/це	Нада Соколовић	67
21.05. Веб алати за наставу	Нада Соколовић	67

Државна служба за подршку еТwinning-у у Босни и Херцеговини у овом периоду пружала је сталну подршку у виду информација, обавјештења, препорука које су ишле како према образовним властима тако и према васпитно-образовним установама и нашим еТwinner-има. Комуникација и преглед активности редовно су се спроводили путем друштвених мрежа, електронске платформе, електронским и мобилним путем, а и издвајање актуелних образовних тема које су редовно објављиване на нашој веб-страници.

<https://aposo.gov.ba/hr/erasmus/etwinning/>

Климатске промјене и изазови околине; како се бавити еТwinning темом 2020. код куће

13.05.2020 | [Erasmus+](#), [eTwinning](#)

Многи наставници су се веома заинтересовали за тему Covid-19 и ова ситуација је инспирисала њихов наставни рад. Међутим, са задовољством Вас обавјештавамо да годишња еТwinning тема и даље инспирише активности и пројекте.

Рита Невес из Португала објашњава како практично подржава своје ученике и како им помаже да размишљају о климатским пројенама и њиховим посљедицама док су код куће.

Рита Невес је учитељица у Агруппаменто де Есцолас Анселмо де Андраде у Алмади, граду на западној обали Португала и има више од 30 година искуства.

eTwinning је побољшао и унаприједио наставне праксе у мојој школи. Уведене су иновативне педагошке методе и алати за информатичку комуникацију који ученицима учење чине динамичнијим и значајнијим. Размјена знања и повећање сарадничког рада у мултидисциплинарним тимовима побољшали су квалитет и успјех нашег учења и учења ученика.

Моји ученици су били активнији у настави и побољшали су своје интеркултуралне и комуникацијске вјештине, што је позитивно утицало на њихове академске резултате.

Такође, eTwinning пројекти помогли су развијању различитих вјештина 21. вијека, попут аутономије, критичког размишљања, грађанства и креативности.

Током затворених школа наставници су подстицали своје ученике да раде код куће и замолили их да заврше различите активности. Ситуација затварања школа, учења на даљину и социјалне изолације је узнемирила ученике.

Захваљујући нашем eTwinning пројекту развили смо активности учења у нашем TwinSpace-у. То је омогућило ученицима да побољшају своје језичке и интеркултуралне/међуљудске вјештине сарадњом на међународном нивоу и остајући повезани с другима.

Ученици су позвани да се придруже сесијама за разговоре („Сусрет против корона вируса“) са својим европским партнерима два пута недељно како би се међусобно подржавали у овом периоду. Били су врло активни у сесијама разговора, дијелећи своје ставове и бриге са својим вршњацима и боље их упознајући расправљајући о томе како проводе своје вријеме током социјалне изолације.

С обзиром на годишњу eTwinning тему, одлучила сам позвати своје ученике да размишљају о утицају на околиш и смањењу загађења ваздуха током ове изолације.

Као активност за загријавање, замолила сам их да упореде [сателитске фотографије Земље прије и после пандемије Covid -19](#) и да [израчунају угљеников отисак](#), упореде резултате и разговарају о томе како смањити угљеников отисак.

Затим сам их позвала да испуне табелу са узроцима и посљедицама климатских пројена. Као дио тога, морали су да наведу проблеме заштите околине и затим представе рјешења за те проблеме на форуму за дискусију. Њихова посљедња активност била је креирање плаката за [Дан планете Земље 2020](#).

Али свакако Рита није једина.

Наставак текста прочитајте на <https://www.etwinning.net/en/pub/newsroom/highlights/climate-change-and-environment.htm>

Дигитално учење у стручном образовању и оспособљавању: Зашто је COVID-19 позив на буђење

Пандемија вируса COVID-19 у великој мјери олакшала је потребу за коришћењем дигиталних алата у образовању и оспособљавању као и сагледавање неједнакости у њиховом коришћењу. Према мишљењу стручњака Ендруа Мкошана, вријеме је да се размотри мјесто стручног образовања и оспособљавања у односу на његово коришћење дигиталних алата.

Стручно образовање и оспособљавање у почетном дијелу образовања посједује одређене карактеристике по којима се разликује од других образовних сектора и које утичу на његову укљученост у дигитално учење. Кључне карактеристике које су дошле на видјело у пандемијској кризи су: (и) јединствена комбинација у стручном образовању и оспособљавању искуственог учења професионалне "праксе" темељеног на раду и учења "теорије" темељеног на учионици; те (ии) његови ученици, који су често (иако ни у којем случају увијек) сматрали традиционално школско образовање мањим обогаченим искуством и који могу подстицати из проблематичних социо-економских средина.

Да би били корисни, дигитални алати не би требали бити у сукобу с овим истакнутим карактеристикама стручног образовања и оспособљавања. Но, више од тога, њима би се требали омогућити развоји у поучавању и учењу којима се побољшавају резултати ученика.

У погледу основе ученика у подручју стручног образовања и оспособљавања, COVID-19 указао је на љествицу неједнакости у нашим образовним системима, у којима млади из средина с нижим приходима нису у могућности да приступе дигиталним алатима потребним за учење на даљину.

Трагедија ове ситуације подупријета је чињеницом да дигитално учење посједује потенцијал за подршку алтернативним педагогијама које су боље прикладне за начине учења особа које нису укључене у “традиционалне” педагогије. Клише је цитирати игру у овом контексту, но расте доказ о користима укључивања елемената игре у дигиталне алате, као што је алат VRhoogte, којим се млади људи подучавају како да изграде вршњачку интеракцију. Игром се такође помаже у развијању трансверзалних вјештина као што су тимски рад, у којем би младима сиромашног поријекла могла требати подршка.

Шта је с другом истакнутом карактеристиком струковног образовања и оспособљавања – с његовим фокусом на практично искуствено учење? COVID-19 открио је у којој мјери дио учења темељеног на раду у подручју струковног образовања и оспособљавања недостаје у дигиталним алатима како би се подупријело искуствено учење на даљину, упркос њиховом великом потенцијалу. Развој имерзивних симулација као што су виртуелна и проширена стварност је скуп, но њима је могуће смањити јединичне трошкове учења те омогућити нове начине поучавања и процјене ученика. Симулације распршивања боје као што је Simspray значе да ученици могу да распршују боју толико често колико желе и могу добити тренутну повратну информацију, која је тачнија и детаљнија од уобичајено доступне. Уз то, ИКТ раздваја учење од фиксног времена и мјеста, што има потенцијал супституције физичког одвајања учења на двије локације и побољшања координације стјецања знања и практичног учења, као на платформи REALTO. То је подручје које смо једва започели истраживати.

Постоји недостатак доказа о дигитализацији у подручју струковног образовања и оспособљавања, но оно мало што имамо указује на то да су до сада технологије с потенцијалом радикалније педагошке промјене као што су симулације и игре мање уобичајене од више основних технологија као што су дигиталне текстуалне датотеке, интерактивне бијеле табле и дигиталне камере. Полаганом брзином укључивања одржава се низ фактора, који се разликују од мјеста до мјеста. Но, на крају, дубина учинка на поучавање и учење овиси о инхерентним карактеристикама дотичних дигиталних алата те о томе како наставници желе да их користе. Иста дигитална технологија може да се разликује у учинцима: у школама, појавом интернета и интерактивних бијелих табли најприје је био омогућен наставницима и тренерима приступ већем броју ресурса него икада прије иако је често постојао мали утицај на поступке учења; но истом технологијом такође се отварају могућности педагошке промјене према мијешаном учењу и обрнутим учионицама.

Оно што чини разлику јест начин на који се технологија користи. У ту сврху наставници и тренери треба да добију праве системске подршке – оспособљавањем, путем непристрасних посредничких тијела која им могу помоћи да дјелују у збуњујућем свијету дигиталних ресурса и других мјера. COVID-19 открио је негативне посљедице неувођења тих подршки.

Додатне садржаје са актуелним темама о средњем стручном образовању и обуци можете да прочитате на следећим линковима:

Професионално усавршавање и обука путем учења на даљину

<https://www.schooleducationgateway.eu/en/pub/latest/news/vet-through-distance-learning.htm>

Будућност стручног образовања и усавршавања (VET) у Европи

<https://www.schooleducationgateway.eu/en/pub/latest/news/the-future-of-vet-in-europe.htm>

Оквир дигиталних компетенција за VET наставнике и наставнике средњих стручних школа

<https://www.schooleducationgateway.eu/en/pub/resources/publications/digital-competence-framework.htm>

„Ако не знаш, требаш да питаш; ако не знаш како, требаш да научиш.“

Кинеска пословица

